OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS,

23. juuli 2012,

mis on adresseeritud Hispaaniale ning milles käsitletakse erimeetmeid finantsstabiilsuse tugevdamiseks

(2012/443/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 136 lõike 1 punkti b koostoimes artikli 126 lõikega 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 136 lõike 1 punktis b nähakse ette võimalus kehtestada majanduspoliitilised suunised liikmesriikide tarvis, mille rahaühik on euro.

(2) Oma soovituses, milles käsitletakse Hispaania 2012. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse arvamus Hispaania stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta, [1] soovitas nõukogu Hispaanial võtta meetmeid, et „rakendada finantssektori reformi, eelkõige täiendada käimasolevat pangandussektori restruktureerimist, tegeledes ülejäänud nõrkade finantsasutuste olukorraga, koostada terviklik strateegia, mille alusel tegeleda pankade bilanssides olevate n.ö päritud varadega ja määratleda selge poliitika kaitsemehhanismide rahastamiseks ja kasutamiseks."

(3) Välisrahastamise küllaldane kättesaadavus madalate kulude juures 2000. aastatel hoogustas krediidil põhinevat sisenõudlust ja varahindade buumi Hispaanias, mille keskmes oli eelkõige kinnisvarasektor. Mulli lõhkemine kinnisvara- ja ehitussektoris ja sellele järgnenud majanduslangus on negatiivselt mõjutanud Hispaania pangandussektorit. Seetõttu on Hispaania pangad, välja arvatud mõned suured ja rahvusvaheliselt mitmekülgsed krediidiasutused, kaotanud suurel määral juurdepääsu hulgirahastamise turgudele soodsatel tingimustel ning sattunud seega tõsisesse sõltuvusse eurosüsteemipoolsest refinantseerimisest. Lisaks on nende krediidivõime äärmiselt piiratud reitingute alandamisest tingitud mõju tõttu tagatiste kättesaadavusele.

(4) Viimaste aastate suur majanduslangus, mis mõjutab negatiivselt tööhõivet ja töötust, on märkimisväärselt halvendanud Hispaania eelarvepositsiooni. Vastavalt komisjoni talituste 2012. aasta ajakohastatud kevadprognoosile on valitsemissektori 2012. aasta prognoositav eelarvepuudujääk 6,3 % SKPst, mis on võrreldav 2012. aasta stabiilsusprogrammi ja 2012. aasta eelarveseaduse eelnõu kohase prognoositava puudujäägiga 5,3 % SKPst. Valitsemissektori koguvõlg kasvas 2011. aastal 68,5 %-ni SKPst ning vastavalt komisjoni talituste 2012. aasta ajakohastatud kevadprognoosile tõuseb see poliitika muutmata jätmise stsenaariumi korral 2012. aastal eeldatavalt 80,9 %-ni SKPst ja 2013. aastal 86,8 %-ni, ületades seega igal aastal aluslepingukohase kontrollväärtuse. Makromajandusliku stsenaariumi ja eelarve-eesmärkide ning täiendavate finantssektori päästemeetmetega seotud riskid võivad põhjustada valitsemissektori võla jätkuvat suurenemist. Selliseid arengusuundi silmas pidades esitas nõukogu 10. juulil 2012 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames Hispaaniale soovituse likvideerida valitsev ülemäärane eelarvepuudujääk aastaks 2014.

(5) Hispaania ametiasutused on juba võtnud olulisi meetmeid pangandussektori probleemide lahendamiseks. Meetmed hõlmavad pankade bilansside puhastamist, miinimumkapitali nõuete suurendamist, hoiupangasektori restruktureerimist ning kinnisvaraarenduse ja sundvõõrandatud varadega seotud laenude jaoks reservide loomise nõuete märkimisväärset suurendamist. Kõnealused meetmed ei ole aga turusurve vähendamiseks piisavaks osutunud.

(6) 2011. aasta veebruaris tõstsid Hispaania ametiasutused kapitali suhtarvu miinimummäära nõuet („kapitali põhimõte") 8 %-ni panga riskiga kaalutud varadest ning andsid pankadele uue määruse nõuete täitmiseks aega kuni 2011. aasta septembrini. Nende pankade jaoks,

[1] ELT C 219, 24.7.2012, lk 81.

kes sõltuvad rohkem pankadevahelisest rahastamisest ning keda iseloomustab piiratud juurdepääs turule, suurendati kapitali suhtarvu miinimummäära 10 %-ni. 2012. aasta veebruaris ja mais nõuti uute õigusaktide kohaselt pankadelt suuremate eraldiste ja kapitalipuhvrite loomist nende bilanssi jäänud ehitus- ja kinnisvaraobjektide nii viivises mitteolevate laenude kui ka viivislaenudega kaasnevate võimaliku kahju suhtes. Reservide loomise uute nõuete eeldatav kogusumma oli ligikaudu 84 miljardit eurot.

(7) Alates 2012. aasta aprillist moodustas Hispaania riigi rahaline brutotoetus (välja arvatud võlakirjade emiteerimise tagatised) kokku ligikaudu 15 miljardit eurot. Kapitalitoetust anti pankade nõuetekohase restruktureerimise fondi kaudu, mille kapital oli 15 miljardit eurot, millest 9 miljardit eurot oli juba makstud. Riik on ka pakkunud 86 miljardi euro väärtuses tagatisi pankade eelisvõlakirjadele (sellest kogusummast on umbes 58 miljardit eurot tagasi maksmata). Kuigi pankade nõuetekohase restruktureerimise fondi rahastamissuutlikkus oli veel kolm korda suurem sellele allokeeritud kapitalist, ei piisa avaliku sektori kättesaadavast toetusest selleks, et pakkuda piisavalt kaitset pangandussektori kogu süsteemi haarava nõutava puhastamise jaoks.

(8) Mure pangandussektori edasise rekapitaliseerimise üle on põhjustanud Hispaania riigi võlakirjadele avalduva turusurve süvenemise. Riigivõlakirjade tulusus on saavutanud taseme, mis ületab kaugelt 500 baaspunkti (2012. aasta juuni teises pooles ja juuli esimeses pooles), mis on tõstnud Hispaania riigi rahastamiskulusid. Suurenev intressikoormus muudab riigi rahanduse tasakaalustamise ja ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise küsimuse veelgi keerukamaks. Pangandussektori ulatuslik restruktureerimine ja rekapitaliseerimine on riigi rahandusele avalduva surve vähendamisel olulised elemendid.

(9) 25. juunil 2012 taotlesid Hispaania ametiasutused ametlikult rahalist abi Hispaania pangandussektori praeguse restruktureerimis- ja rekapitaliseerimisprotsessi raames. Abi taotletakse Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi finantseerimisasutuste rekapitaliseerimise jaoks rahalise abi andmise kaudu. Osutatava abi suhtes kehtivad finantssektorit käsitlevad konkreetsed tingimused, nagu on ette nähtud Hispaania valitsuse ja Euroopa Komisjoni (kes tegi koostööd Euroopa Keskpanga ja Euroopa Pangandusjärelevalvega ning sai tehnilist abi Rahvusvaheliselt Valuutafondilt) vahel sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumis. Need hõlmavad nii riigiabi eeskirjadele vastavaid pangaspetsiifilisi tingimusi kui ka horisontaalseid tingimusi. Samal ajal peab Hispaania täitma täielikult oma ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohased kohustused ja järgima soovitusi, et vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust Euroopa poolaasta raames.

(10) Hispaania pangandussektori pikaajalise vastupidavuse tõhustamine on väga oluline selleks, et säilitada finantsstabiilsus Hispaanias ja piirata stressiolukorra levimist muudesse euroala majandustesse ning hoida ära negatiivset mõju majanduse ning majandus- ja rahaliidu nõuetekohasele toimimisele. Probleemide lahendamiseks seni võetud märkimisväärsetest meetmetest ei piisa. Seetõttu on vaja võtta täiendavaid meetmeid. Täpsemalt peaks Hispaania võtma täiendavaid konkreetseid meetmeid selleks, et tulemuslikult tegeleda n.ö päritud varadega, taastada turupõhine rahastamine, vähendada pankade sõltuvust keskpanga antavast likviidsustoetusest ja tugevdada riskide kindlaksmääramise ja kriisijuhtimise mehhanisme.

(11) Üldstrateegia osana on oluline tegeleda n.ö päritud varadega, nõudes, et abi saavate pankade probleemsed varad eraldatakse selgelt pankade bilanssidest. See peaks eelkõige kehtima kinnisvaraarenduse ja sundvõõrandatud varadega seotud laenude kohta. Eraldatus kõrvaldaks mis tahes kahtlused pankade bilansside kvaliteedi suhtes ja võimaldaks neil paremini täita oma finantsvahendusfunktsiooni.

(12) Lisaks võib pankade bilansside läbipaistvuse parandamine nimetatud viisil hõlbustada pangariskide nõuetekohast maandamist seoses kinnisvarasektoriga, taastada turupõhine rahastamine ja vähendada pankade sõltuvust keskpanga antavast likviidsustoetusest.

(13) Selleks et tagada Hispaania pangandussektori jaoks mõistliku raamistiku loomine, tuleb tugevdada riskide kindlaksmääramise ja kriisijuhtimise mehhanisme. Tulemuslik strateegia peaks koosnema muudatustest, mille eesmärk on tõhustada õigus- ja järelevalveraamistikku lähtuvalt finantskriisi õppetundidest. Lisaks tuleb parandada äriühingu üldjuhtimise tava kooskõlas rahvusvaheliste parimate tavadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Komisjon on Euroopa Keskpanga, Euroopa Pangandusjärelevalve ja Rahvusvahelise Valuutafondiga konsulteerides leppinud Hispaania ametivõimudega kokku finantsabiga seotud

konkreetsed finantssektori poliitika tingimused. Need tingimused on esitatud Euroopa Komisjoni ja Hispaania ametivõimude allkirjastatavas vastastikuse mõistmise memorandumis. Üksikasjalikud finantsalased tingimused sätestatakse rahalise abi süsteemi lepingus.

Hispaania rekapitaliseerib nõuetekohaselt oma pangandussüsteemi ja restruktureerib selle põhjalikult. Sellega seoses töötab Hispaania koostöös komisjoniga ja konsulteerides Euroopa Keskpangaga välja Hispaania pankade tulevast struktuuri, toimimist ja elujõulisust käsitleva strateegia, milles määratakse kindlaks tingimused, et tagada nende tegutsemine ilma edasise riigipoolse abita. Seda strateegiat käsitletakse üksikasjalikumalt vastastikuse mõistmise memorandumis, arendades edasi käesolevas otsuses sätestatud poliitilisi tingimusi.

2. Strateegia põhielementideks on Hispaania pangandussektori nõrkade kohtade tugevdamine ning pangandussektori õigus- ja järelevalveraamistike tugevdamine.

3. Hispaania pangandussektori nõrkade kohtade tugevdamine koosneb järgmisest kolmest elemendist:

a) pankade individuaalsete kapitalivajaduste väljaselgitamine pangandussektori varade kvaliteedi põhjaliku hindamise ja nimetatud hindamise alusel iga panga puhul eraldi läbiviidava stressitesti alusel. Stressitesti tulemuste põhjal jagatakse kapitalisüsti vajavad pangad kolme rühma. Iga rühma suhtes kehtib kohustus esitada restruktureerimise ja probleemide lahendamise kava ning võtta kõik täiendavad ja järgnevad meetmed, nagu on esitatud vastastikuse mõistmise memorandumis;

b) nõrkade pankade rekapitaliseerimine, restruktureerimine ja/või probleemide nõuetekohane lahendamine lähtuvalt stressitestis tuvastatud kapitalidefitsiidi kõrvaldamise kavadest. Need kavad põhinevad elujõulisuse, maksumaksjate kulude minimeerimise (koormuse jagamine) ja konkurentsi moonutamise piiramise põhimõtetel. Sel eesmärgil võtab Hispaania vastu õigusaktid, et i) võimaldada läbi viia allutatud kohustuste menetlus, sealhulgas kohustuslikku laadi koormuse jagamine, ii) täiustada pangakriiside lahendamise raamistikku, et hõlmata selles pankade nõuetekohase restruktureerimise fondi ja hoiuste tagamise fondi asjaomased kriiside lahendamise volitused, võttes arvesse ELi õigusakti ettepanekut kriisijuhtimise ja pangakriiside lahendamise kohta, sealhulgas mitteelujõuliste pankade probleemide lahendamise erivahendeid;

c) varade eraldamine neis pankades, mis saavad oma rekapitaliseerimispüüeteks ja langenud väärtusega varade ülekandmiseks muule varahaldusettevõtjale riigi toetust, et saavutada oma tegelik pikaajaline väärtus. Hispaania koostab komisjoni, Euroopa Keskpanga ja Euroopa Pangandusjärelevalvega tihedalt konsulteerides ning Rahvusvahelise Valuutafondi tehnilise abiga kõikehõlmava õigusraamistiku varahaldusettevõtja asutamiseks ja tegevuseks, et see oleks täielikult toimiv 2012. aasta novembriks.

4. Selleks et tagada pangandussektori jaoks mõistliku raamistiku loomine, tugevdab Hispaania ka õigus- ja järelevalveraamistikke, samuti juhtimist. Strateegia ja tingimused, mida käsitletakse üksikasjalikult vastastikuse mõistmise memorandumis, hõlmavad muu hulgas järgmisi meetmeid:

a) Hispaania krediidiasutused peavad suurendama esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu vähemalt 9 %-ni kooskõlas Euroopa Pangandusjärelevalve rekapitaliseerimiskavas sätestatud mõiste „kapital" määratlusega;

b) alates 1. jaanuarist 2013 peavad Hispaania krediidiasutused kohaldama kapitalinõuete määruses sõnastatud kapitali mõistet;

c) laenukahjumi reservide õiguslik raamistik vaadatakse uuesti läbi. Finantskriisi õppetundidest lähtuvalt teevad Hispaania ametiasutused ettepanekuid laenukahjumit käsitleva püsiva raamistiku uuendamiseks, arvestades viimastel kuudel kehtestatud ajutisi meetmeid ja ELi raamatupidamisarvestuse raamistikku;

d) *Banco de España* tegevuse sõltumatust tuleb veelgi suurendada; kooskõlas rahvusvaheliste soovituste ja standarditega antakse majandusministeeriumi sanktsioonide kehtestamise ja litsentsimisvolitused seoses pangandussektoriga üle *Banco de Españale*;

e) *Banco de España* järelevalvemenetlust tõhustatakse siseauditist lähtuvalt veelgi enam;

f) finantsturvalisust tagavate asutuste (FROB (Fund for Orderly Bank Restructuring) ja DGF (Deposit Guarantee Fund)) halduskord vaadatakse läbi potentsiaalse huvide konflikti vältimiseks;

g) hoiupangasektori ja hoiupankade omandis olevate pankade juhtimise korda tõhustatakse;

h) muudetakse tarbijakaitset ja väärtpabereid käsitlevaid õigusakte, et piirata allutatud võlainstrumentide (või hoiuste tagamise fondi kohaldamisalasse mittekuuluvate instrumentide) müüki pankade poolt asjatundmatutele jaeklientidele, ning tugevdatakse ametiasutuste teostatavat nõuetele vastavuse järelevalvet;

i) astutakse samme, et minimeerida pankade restruktureerimisest tulenevaid kulusid maksumaksjatele. Pärast kahjumi jagamist aktsionäridele nõuavad Hispaania ametivõimud riigi toetust saavates pankades hübriidkapitali instrumentide omanikelt ja allutatud võlainstrumentide omanikelt koormuse jagamise meetmete võtmist;

j) võetakse kohustus kehtestada kõigi riigi toetust saanud pankade juhatuste ja nõukogude liikmete palgatasemete ülemmäära;

k) tõhustatakse riiklikke krediidiregistreid.

5. Ametiasutused esitavad komisjonile, Euroopa Keskpangale, Euroopa Pangandusjärelevalvele ja Rahvusvahelisele Valuutafondile rangete konfidentsiaalsusnõuete alusel andmeid, mis on vajalikud pangandussektori järelevalve teostamiseks.

6. Komisjon kontrollib Euroopa Keskpanga ja Euroopa Pangandusjärelevalvega koostööd tehes regulaarselt, et täidetakse finantsabi andmisega seotud poliitilisi tingimusi, korraldades külastusi ja lähtudes Hispaania ametivõimude poolt regulaarselt iga kvartali kohta esitatavatest aruannetest. Programmi raames läbiviidava pankade nõuetekohase restruktureerimise fondi tegevuse üle teostatakse regulaarset järelevalvet.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile.

Brüssel, 23. juuli 2012

Nõukogu nimel

eesistuja

C. ASHTON